

cele două gramatici slave tipărite în Țara Românească ⁴². Într-adevăr, confruntând conținutul manuscrisului gramaticii lui Dim. Eust. Brașoveanul cu textul celor două gramatici slave tipărite la noi în 1697 și 1755, descoperim unele elemente în sprijinul ipotezei noastre. Utilizarea gramaticii slave din 1697, de pildă, o deducem din situația cu totul aparte cu privire la *împărțirea numelui* în gramatica lui Brașoveanul. În toate gramaticile slave anterioare acestei gramatici românești din 1757, ca și în manuscrisul *Gramaticii slavo-romine* a lui Staicu, numele se împarte mai întâi în : собственное « propriu » și нарицательное « comun », iar apoi numele нарицательное se subdivide în alte trei categorii, citate în ordinea următoare : существительное « (substantiv) concret », собирательное « colectiv » și прилагательное « adjectiv » ⁴³.

Spre deosebire de această împărțire consacrată, în manuscrisul lui Dim. Eust. Brașoveanul constatăm că numele se împarte mai întâi în ceea ce am numi astăzi « (substantiv) concret » și « adjectiv », iar apoi, în a doua categorie, apar celelalte trei feluri de nume, date în ordinea următoare : « propriu », « colectiv » și « comun ».

Această neașteptată intervertire în clasificarea numelui din manuscrisul lui Dim. Eust. Brașoveanul își are explicația într-o modificare făcută asupra textului respectiv din gramatica lui Antim, exemplarul înregistrat sub cota 109 din Biblioteca Academiei R.P.R. În acest exemplar, pe la anul 1730, un oarecare Barbu ⁴⁴ din Tismana, a șters cu cerneală cuvântul собирательное din a doua subîmpărțire, intercalându-l între primele două. Dim. Eust. Brașoveanul, luînd drept bună modificarea lui Barbu, face ca cele două nume rămase în ultima categorie să apară, la el, « întru despărțirea cea dintii » (f. 27 r) a numelui, traduse prin : *înființător* și *adăogător*, pe cînd celelalte trei nume constituie « despărțirea a doua » (f. 27 v) denumite : *osebit*, *stringător* și *numitor*.

În textele respective, infiltrarea acestei situații anormale se prezintă în felul următor :

Textul slav din ed. Antim (f. 16v—17r)		Textul corespunzător în manuscrisul lui Dim. Eust. Brașoveanul (f. 27r)
Nemodificat	Modificat	
Раздѣленіе имени :		Numele întru despărțirea cea dintii iaste: <i>înființător</i> și <i>adăogător</i>
собственное и нарицательное	существительное и прилагательное	
Раздѣленіе имени нарицательнаго :		Întru despărțirea a doua, numele iaste: <i>osebit</i> <i>stringător</i> și <i>numitor</i>
существительное, собирательное и прилагательное	собственное, собирательное и нарицательное	

Din situația prezentată, se vede clar că, întocmindu-și manuscrisul primei gramatici consacrate exclusiv limbii romine, Dim. Eust. Brașoveanul s-a ținut

⁴² Gramatica slavă editată de Antim Ivireanu la Snagov în 1697 și cea de la Rîmnicul Vilcea din 1755.

⁴³ Să se vadă această împărțire în redactarea românească a fragmentului corespunzător — reprodus mai sus (p. 299), din manuscrisul grămaticului Staicu.

⁴⁴ Diferite note și semnături din jurul anului 1730 ale acestuia se întîlnesc pe mai multe pagini. Una din ele (de pe f. 108 v) poartă data 1732. Iată conținutul acestei note: « Această sfîntă și dumnezeiască gramatică iaste a mea. Barbul Alizandruл uthъ тисмана. Исписахъ азъ Барба uthъ тисмана, лѣтъ 7240 ».